

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Lausunto
11.3.2026

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035-kokonaisuudesta

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta kiittää mahdollisuudesta lausua Lanupe2035-ohjelmaan.

Lanupe2035-kehittämisohjelmaa tarkasteltaessa keskeiseksi teemaksi nousee varhaisen tuen vahvistaminen sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisvaltainen kehittäminen. Ohjelma on laaja kokonaisuus, mutta sen painopisteissä korostuu tarve kohdentaa resursseja perustason palveluihin, ennaltaehkäisyyn sekä monialaiseen yhteistyöhön.

Varhaisen tuen merkitys nähdään keskeisenä sekä inhimillisen kärsimyksen että kustannusten vähentämisessä. Erityisesti perheiden tavoittaminen riittävän aikaisin on tärkeää, jotta ongelmat eivät pääse kärjistymään. Myös vanhemmuuden tuki nähdään keskeisenä huomioimisen kohteena. Painopistettä voitaisiin siirtää erityisesti lapsen varhaisiin ikävuosiin sekä vauva-aikaan, jolloin vanhemmuuden tukeminen voi ehkäistä myöhempiä haasteita. Samalla on tärkeää pohtia keinoja tavoittaa riskiryhmiin kuuluvat vanhemmat ja mahdollisesti kehittää riskivanhemmuuden tunnistamisen ja tuen malleja.

Palvelujärjestelmän näkökulmasta keskeinen kysymys on resurssien kohdentaminen. Perustason palveluiden, erityisesti mielenterveys- ja päihdepalveluiden, riittävä resursointi on tärkeää ennaltaehkäisevän työn onnistumiselle. Lisäksi henkilöstön jatkuva koulutus ja osaamisen kehittäminen ovat välttämättömiä, jotta palvelut pystyvät vastaamaan muuttuneisiin tarpeisiin. Samalla on herännyt huolta siitä, kuinka paljon aikaa ja resursseja käytetään suunnitteluun ja raportointiin varsinaisen asiakastyön sijasta.

Palveluiden saavutettavuus on toinen keskeinen kehittämiskohde. On tärkeää, että perheet tietävät, mistä apua saa, ja että palveluihin pääsy on sujuvaa koko alueella. Palveluiden kattavuutta ja saavutettavuutta tulisi kehittää. Lisäksi eri kuntien tilanteet voivat vaihdella merkittävästi, joten toimenpiteissä tulee huomioida paikalliset erot ja tarpeet.

Suunnitelmassa korostetaan myös monialaista yhteistyötä sekä yhteisöllisyyden ja vertaistuen merkitystä. Palveluiden kehittämisessä olisi tärkeää ottaa mukaan myös nuoret ja lapsiperheet, jotta ratkaisut vastaisivat aidosti heidän tarpeitaan. Samalla yhteistyön kuntien kanssa tulisi olla mahdollisimman saumatonta, esimerkiksi etsivän nuorisotyön ja Ohjaamo-toiminnan rajapinnoissa.

On tärkeää pohtia, miten suunnitelman tavoitteet jalkautetaan arkeen ja miten resurssit ohjataan vaikuttavasti. Mittareiden ja indikaattorien osalta on varmistettava, että ne mittaavat oikeita asioita ja että tuloksia tulkitaan huomioiden myös taustatekijät, sekä raportoidaan säännöllisesti niin kuin se mittareiden ja indikaattoreiden osalta on mahdollista.

Lisäksi keskustelua herättivät esimerkiksi linjaukset vuokratyövoiman käytön vähentämisestä sekä avohuollon ja sijoitusten välinen tasapaino. Toisaalta avohuollon palveluiden vahvistaminen on tärkeää, mutta samalla on varmistettava, että lapsella on tarvittaessa turvallinen aikuinen ja riittävä tuki.

On siis tarve vahvistaa varhaista tukea, perustason palveluita sekä monialaista yhteistyötä. Samalla tulee varmistaa, että palvelujärjestelmä on saavutettava, riittävästi resursoitu ja kykenee vastaamaan erilaisten kuntien ja perheiden tarpeisiin. Lisäksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta tulee huomioida esimerkiksi mielenterveys, elintavat sekä eriytyvät ilmiöt kuten poikien vähäinen hakeutuminen kuraattoripalveluihin ja syrjinnän kokemukset.

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta 11.3.2026